

Sygn. akt II KK 453/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Stanisław Zabłocki (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Tomasz Artymiuk
SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie R. R.

skazanego za przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2020 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego (PK IV
Ksk [...])
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w P.
z dnia 10 stycznia 2018 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

R.R. został oskarżony o to, że w okresie od maja 2014 roku do października 2017 roku w K. uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem Sądu Rejonowego w P. ,sygn. akt III RC (...), z dnia 08 grudnia 2011 r, gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w wysokości po 350 zł na każde dziecko, czym naraził swoje

małoletnie dzieci O. i W. R. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art 209 § 1 i § 1a k.k.

Sąd Rejonowy w P. , wyrokiem nakazowym z dnia 18 stycznia 2018 r, II K (...), uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, kwalifikując występki jako czyn z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt. 1 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, a na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt. 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do bieżącego łżenia alimentów na utrzymanie swoich dzieci O. i W. rodzeństwa R..

Wyrok ten uprawomocnił się, jak trafnie wskazuje się w kasacji, w dniu 31 stycznia 2018 r. wobec niewniesienia przez oskarżonego sprzeciwu.

Kasację od powyższego orzeczenia wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając je w całości na korzyść skazanego zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 500 § 3 k.p.k., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego oskarżonemu czynu i jego wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania na posiedzeniu skazującego wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle zebranych dowodów, okoliczności popełnienia przez R. R. przestępstwa określonego w art. 209 § 1 i 1a k.k. i jego wina budziły wątpliwości, w zakresie uznania, że jego zachowanie wyczerpało ustawowe znamiona przestępstwa niealimentacji w przypisanym mu w wyroku czasookresie.

Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Możliwość wydania wyroku nakazowego na posiedzeniu warunkowana jest tym, by w wypadkach pozwalających na orzeczenie kary ograniczenia wolności lub grzywny przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, a na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budziły wątpliwości (art. 500

§ 1 i 3 k.p.k.). Wymowa zebranych w postępowaniu przygotowawczym dowodów ma być tak jednoznaczna, że co do winy oskarżonego i okoliczności popełnienia zarzucanego mu czynu nie mogą zachodzić jakiekolwiek rozsądne wątpliwości; zastosowanie tego trybu nie wymaga jednak przyznania się oskarżonego do winy (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 roku, III KK 144/11; z dnia 7 marca 2012 roku, II KK 30/12; z dnia 4 listopada 2014 roku, III KK 143/14; z dnia 21 stycznia 2016 roku, II KK 370/15; z dnia 24 listopada 2016 roku, II KK 340/16; z dnia 20 kwietnia 2017 roku, V KK 66/17).

W niniejszej sprawie postępowanie zainicjowane zostało pismem Wójta Gminy K. z dnia 18 września 2017 roku, z którego wynika, że pomimo zobowiązania R. R. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. dołożenia na utrzymanie małoletnich dzieci O. R. i W. R. , wymieniony nie wywiązuje się z tego obowiązku przez okres co najmniej 3 świadczeń (k. 1 akt głównych II K (...)), a przesłuchana w charakterze świadka matka małoletnich dzieci W. R. zeznała, że R. R. nie uiszcza zasądzonych alimentów, nie przekazuje żadnych prezentów i nie spotyka się z dziećmi. Jednocześnie wskazała, iż R. R. nie łoży na utrzymanie dzieci od maja 2014 roku (k. 14-15 akt głównych II K [...]), a więc w okresie przyjętym w opisie przypisanego oskarżonemu czynu. Niemniej jednak, Sąd Rejonowy dysponował także informacją, że R. R. był już wcześniej kilkakrotnie karany za popełnienie przestępstwa niealimentacji (k. 33-34 akt głównych II K [...]). Co prawda, Sąd nie dysponował odpisami wyroków skazujących, gdyż organ postępowania przygotowawczego nie wystąpił o nie w trakcie trwania dochodzenia, nie zwalniało to jednak Sądu z konieczności oceny, w kontekście przesłanek dopuszczalności wydania wyroku nakazowego na posiedzeniu, czy okres popełnienia przestępstwa niealimentacji, wskazany w opisie zarzucanego oskarżonemu czynu, był, w świetle poprzednich skazań za takie czyny, prawidłowy.

W tym stanie rzeczy zgromadzony materiał dowodowy, wobec niewyjaśnienia przez organ postępowania przygotowawczego kwestii związanych z uprzednią karalnością oskarżonego za przestępstwa niealimentacji nie pozwalała na orzekanie w trybie art. 500 § 1 i 3 k.p.k. Wydając wyrok nakazowy, Sąd Rejonowy w P. działał z rażącym naruszeniem wskazanych przepisów. Obraza ta miała zaś istotny wpływ na treść tego orzeczenia, gdyż jak wynika z

wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 8 października 2015 roku, II K (...) (k. 112, akt II K (...)), R. R. został skazany za przestępstwo niealimentacji na rzecz małoletnich dzieci: P., W. i O. R. w okresie od maja 2014 roku do kwietnia 2015 roku. Oznacza to, że zaskarżony obecnie kasacją wyrok nakazowy z dnia 18 stycznia 2018 r. przypisuje skazanemu R. R. , w odniesieniu do małoletnich dzieci W. i O. rodzeństwa R. i w zakresie okresu od maja 2014 r. do kwietnia 2015 r., zachowanie, za które R. R. został już uprzednio prawomocnie skazany i które nie mogło się stać przedmiotem ponownego osądu w ramach postępowania karnego i przypisania w wyroku skazującym.

Mając na uwadze powyższe, zaskarżony wyrok nakazowy należało uchylić, a sprawę oskarżonego R. R. przekazać Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania. Rozpoznając tę sprawę ponownie, Sąd pierwszej instancji przeprowadzi pełne postępowanie dowodowe w ramach przewodu sądowego na rozprawie głównej, gdyż dotychczas przewód taki nie został przeprowadzony, dbając o to, by wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody zostały przeprowadzone, a wydany wyrok uwzględniał wynikające z art. 443 w zw. z art. 518 k.p.k. ograniczenia.